

# **Universitätsbibliothek Paderborn**

## **Metropolis Salisvrgensis**

Continens Primordia Christianæ Religionis Per Boiarium Et Loca quædam  
vicina; Catalogum videlicet & ordinariam successionem Archiepiscoporum  
Salisburgensium, & Coëpiscoporum, Frisingensium, Ratisponensium,  
Patauiensium, ac Brixinensium

**Hund, Wiguleus**

**Monachii, 1620**

Sequitur Epistola Leonis PP. VII.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-13553**

Obiit Sergius Pont. ann. 911. eodem anno per mensem Decembrem Ludovicus rex Germaniae. Sigon. VI 152. 23, & 29.

In Catalog. Canis. Antiq. lect. Tom. VI p. 1224. non commemoratur inter Episcopos. *V*delbertus hic, vel Hyldebertus Archiepiscopus.

*Sequitur Epistola Leonis P.P. VII.*

**L**eo Episcopus seruus seruorum D E I Regibus, Ducibus, Episcopis, Abbatis, Comitibus, pari etiam modo E G I O L P H O Iuuuenis I S I N G R I M O Ratisponensis, L A N T B E R T O Frisingensis, W I S V N D O Sebonensis Ecclesiæ venerabilibus Episcopis & ceteris per Galliam, Germaniam, Bauuariam, Alemanniam commorantibus. Si instituta Ecclesiastica ut sunt à beatis Apostolis tradita integra vellent seruare Domini sacerdotes, nulla diuersitas in ipsis ordinibus & consecrationibus haberetur, sed dum unusquisque non quod traditum est, sed quod libi visum fuerit, hoc existimat esse tenendum, inde diuersa in diuersis locis vel Ecclesijs aut teneri aut celebrari videntur. Hac de re fit scandalum populis, dum multa in vestra prouincia contra canones Ecclesiasticos decretaque maiorum usurpare videntur, quæ quidem possent facile resecari, si Episcopi in his non viderentur auctores, qui secularibus intenti humanum fauorem captantes, religionem violent, ordinesque corrumpunt. Nos siquidem diuinis præceptis & Apostolicis incitamus monitis, ut pro omnium Ecclesiarum statu impigro vigilemus affectu. Idcirco fraternitatì vestre cognitum facimus, quod GERARDVS sanctæ Lauriacensis Ecclesiæ Archiepiscopus causa orationis ad limina veniens Apostolorū, nostram Apostolicā præsentiam visitare & benedictionis gratiam à nobis percipere sollicitè studuit; multa quæ reprehensione digna sunt nostris auribus lacrymosis vocibus intimauit tota cordis intentione à nostra Apostolica autoritate de his quæ contra canonum regulam & decretarum maiorum in vestris geruntur prouincij quæren's consilium. Scitis enim quod ab ipso Domino Beato PETRO Principi Apostolorum eiusque Vicarijs omnium Ecclesiarum cura commissa est, veritatis voce dicente: *Tu es Petrus & super hanc Petram edificabo Ecclesiam meam*, cui etiam proprias oues commendauit, dicens: *Sediligere me, pasce oues meas*. Et idcirco pro vniuersis Ecclesiis solicitudinem gerimus & veletuti in specula positi, quod per totius orbis prouincias geratur, vigilanti cura insistimus. De quibus ergo Apostolicam fedem consuluit, & qualia nos ei responsa dedimus, per hos nostros apices vobis intimare curamus. Eius namque interrogatio seriatim talis erat.

De Auguratoribus & incantatricibus & maleficiis vario modo mortificatis à populo. Si aliqua poenitentia debeat exigi. De talibus namque personis, quid veteris ac noui testamenti pagina censeat, manifestum est. In lege namque Mosayca scriptum est, maleficos non patiaris vivere: Similiter in Samuelis libro legitur, quia exterminauit Saul omnes Pythonistas de terra, & alia quæ enumerare longum est. Sed nos etiam tales nostris exhortationibus ad poenitentiam trahere debemus, vt magis Ecclesiastico iudicio poenitendo vivant, quam gladio vindice puniantur, dicente Beato Paulo Apostolo: *Non enim possumus nos DEVS ad iram, sed in acquisitione salutis*. Quod si Ecclesiastica iudicia spreuerint, humanis subiacent legibus: meminisse enim debent; à D E O potestates fuissent concessas, & ad vindictam noxiorum gladium fuissent permisum, & D E I ministerium fuissent datum in huiusmodi vindictam. Et dum in talibus improbis legum exercetur authoritas, dicente beato Innocentio: *erit dictator immunitus*.

¶

Con-

Consultum est etiam utrum Episcopi, *pax vobis*, an *Dominus vobis* pronunciare debeant. Sed non aliter per omnem vestram prouinciam tenendum est, quam in sancta Romana Ecclesia. In Dominicis enim diebus & in praecipuis festis uitibus, atque sanctorum Natalitijs. *Gloria in excelsis Deo.* Et *pax vobis* pronuntiamus. In diebus vero Quadragesimae, & in IV. temporibus, siue in vigilijs sanctorum & in reliquis ieiuniiorum diebus, *Dominus vobis* tantummodo dicimus.

Post haec consuluit. Si Dominica oratio in benedictione ciborum debeat uocari. Quod fieri non oportet, quia in sanctificatione corporis & sanguinis Domini nostri Iesu Christi, hanc solummodo orationem sancti Apostoli decantabant, & in Evangelio legitur, quia post Cœnam à Domino factam Hymno dico exierunt in montem Olivarium.

Post haec interrogauit de eo, qui matrem & filiam spirituales in coniugio dicit, quod ne fiat, sacri canones per omnia vetant. In canonibus Zachariae ita habetur, ut presbytera, diacona, monacha, vel etiam spirituali commatrici au- spiritali filia nullus uatur. Nam qui huiusmodi opus perpetrauit, sciat se anathematis vinculo innodatum & Dei iudicio condemnatum, atque à sacro corpore & sanguine Domini nostri Iesu Christi alienum, & quicunque sacerdotum eis communicare presumferit, eorum iudicio condemnatus sacerdotij sui honore priuetur. Dehinc intulit lamentabile & nimis lugendum, ut Domini sacerdotes publicè ducant uxores, & si filii eorum valeant promoueri. Quod scelus, quia omnis sacra scriptura contradicit, quia sanctum & venerandum Nicenum Concilium vetat, ne sacerdotes cum feminis habitare presumant, multo magis ne copulari vel sociari mulieribus debeant, iuxta sacros canones modis omnibus prohibemus. In Neocæsariensi namque Concilio ita habetur. *Presbyter & uxorem accepit, ab ordine deponatur, & qui in talis celere fuerint reperti nostra Apostolica autoritate omni priuentur honore.* Filii vero eorum immunes ab eorum peccato sunt, dicente Propheta *filius non portabit iniquitatem patris,* & in sacro Baptismate omnia dimittuntur peccata. Dehinc perquisuit si à Chorepiscopo Ecclesiae debeant consecrari, aut presbyteri ordinari vel consignatio chrismatis & manus impositio fieri, quæ omnia à Chorepiscopis ne fiant, interdicimus iuxta Canonum decreta. In Concilio Antiocheno capit. *decimo* sic habetur. Qui in vicis & possessionibus Chorepiscopi nominantur, quamvis manus impositionem Episcoporum perceperint, tamen sancta Synodo placuit, ut modum proprium recognoscant & gubernent subiectas sibi Ecclesiæ, ordinent etiam lectors & subdiaconos atque exorcistas, quibus promotiones istæ sufficiant, nec presbyterum nec Diaconum audeant ordinare. Si quis autem transgredi statuta tentauerit, depositus quo ueteratur honore priuetur.

Perquisuit etiam, si vir & mulier tertio vel quarto gradu consanguinitatis coniuncti & inscij coniugio copulantur, postea De respectu compuncti, ostendunt se sacerdoti secrete confitentes peccatasua, utrum valeant eleemosynarum largitione, ac bonorum operum exhibitione purgari. De talibus enim personis in veteri & nouo Testamento multa reperiuntur exempla, maximè in Concilijs Gregorij & Zachariae, in quibus haec continentur, *ut consobrinam, Novercam, Neptem, fratris uxorem Nurum, veletiam de propria cognatione aut quam cognatus habuit, nullus coniugio presumat sibi copulare.* Si quis vero hoc nefario coniugio conuererit & in eo permanferit, sciat se auctoritate Apostolica anathematis vinculo innodatum, & nullus sacerdos ei tribuat communionem, & si inclinatus diuiseque fuerit ab illicita copula, pænitentie submittatur, ut sacerdos loci considerauerit.

De vastatoribus autem Ecclesiarum unde inquisuit, nihil aliud scribimus,  
nil

ut si quod P A V L U S Apostolus ad Timoth. scribens ait : *Argue, increpa, obseva  
quoniam imperio.*

His verò omnibus prælibatis fraternitatem vestram monemus, perhanc nostram Apostolicam iussionem, ut huic G E R A R D O Archiepiscopo, cui vicem nostram in cunctis finibus vestris commisimus in omnibus, quæ ad Ecclesiasticum ordinem pertinent obedientes & adiutores sitis, quatenus in una concordia persistentes, ut Ecclesiastica iura & Christianitatis religio in vestris partibus, quæ paganorum incursione, & malorum Christianorum persecutione corrupta & depravata esse videntur, Domino largiente, & beato P E T R O Apostolorum Principe cooperante ad restitutinis normam valeant reformari, & vos in futuro examine securi possitis audire vocem Domini dicentis.

*Euge serue bone & fidelia quia super pauca f. f. super multa T. C. intra in gaudium Domini T.*

Præter hæc E B E R A R D O Duci Bauariorum nostra auctoritate iniungimus, ut præfato G E R A R D O Archiepiscopo in omnibus auxilium præster, ut suæ Ecclesiæ status & restitudo ac proprius vigor ad integrum culmen & priscum decorem suo iuuamine valeat peruenire, si D E I indulgentia & sancti P E T R I etiam, suorum delictorum à nobis vult accipere remissionem.

Prudens lector ex Ioannis Pont. Max. diplomate, quod heis inservi cursum, causam excusationis Heroldi Archiepiscopi clare cognoscit: & mirum nonnullos adeo ineptos se reperiri, qui contrarium fingere ausint. De reliquiis S. Martini vide sub Archiep. Hartuvico & sub Archiep. Wickhardo & Canis. Tom. VI. antiqu. lect. f. 1221.

*Diploma Ioannis Pont.*

J O A N N E S S A N C T E R O M A N A & A P O S T O L I C A E C C L E S I A E P ræsul,  
Omnibus Archiepiscopis & Episcopis nostris dilectis in Ch. isto fratribus apud sanctam Synodum Rauennæ nobiscum aggregatis, æternæ beatitudinis gaudia.

Sanctitati ac dilectioni notum vestræ esse volumus, quod Heroldus dudu Salisburgensis Ecclesiæ Archiepiscopus contra Canonicam & Apostolicam auctoritatem nefaria præsumptione post suorum oculorum amissionem videatur sacram celebrare mysterium, & quod ridiculum est, pallium gestare solemniter, hoc namque non ad modicam hæreses vesaniam attinet, & nobis omniumque fratum Orthodoxorum prudentia debet videri execrabile, præsertim cum ipse pro sua culpa & perfidiae temeritate exoculatus sit, eo quod Ecclesiæ D E I exspolialuerit, thesaurum paganis erogauerit, seseque eis iunxerit, in Christianorum necem & deprædationem, contra Dominum & piissimum Imperatorem suum seniorem rebellis & infidelis extiterit, & proinde à decessoribus nostris sanctæ memoriae Pontificibus omne sacerdotale officium sapienter interdictum, atq; electione & postulatione omnium pene nobilium Bauariorum scilicet Clericorum & laicorum, sancta Romana mater Ecclesia suæ auctoritatis priuilegio F R I D E R I C U M virum venerabilem & cunctis laudabilem loco eiusdem Horoldi fieri, esseq; Archiepiscopum omnimodo decreuerit. Quapropter itaque nostrorum decessorum auctoritatem sequentes vestræque omnium fraternalitatis assensione roborati ipsius Heroldi hæreticam & temerariam prauitatem ammodo ac deinceps damnamus ac penitus confutamus ex vice beati P E T R I Principis Apostolorum, nec non omnes sequentes cæcitatem corporis ac mentis eius in tali præsumptione: eique comunicantes excommunicamus primo & anathematizamus vsq; ad plenissimam emendationem. Insuper iam dicto F R I D E R I C O per auctoritatem sedis Apostolicæ dignissimo Archiepiscopo honorē & dignitatē Salzburgensis Archiepiscopatus confirmamus & corroboramus & yniuer-